

Hoe herken ik financieel kwetsbare groepen?

Het herkennen van mensen met financiële problemen is niet eenvoudig. Het vraagt kennis, ervaring en fijngevoeligheid. Ieders persoonlijke situatie is per definitie verschillend. En wie wil nu door een ander als kwetsbaar worden aangemerkt? Voorzichtigheid, respect en een luisterend oor is geboden. Toch zijn bepaalde mensen gemiddeld financieel kwetsbaarder dan anderen. Vanuit diaconaal perspectief is het belangrijk meer aandacht te hebben voor de volgende groepen:

1. Alleenstaande ouders met kinderen jonger dan 18 jaar. Zij hebben relatief weinig mogelijkheden voor een betaalde baan boven het niveau van de uitkering omdat zij zorgtaken hebben. Rond een eventuele echtscheiding is ook vaak sprake van financiële kwetsbaarheid voor de ouder met het laagste inkomen.
2. Mensen die al een aantal jaren een participatiewet-uitkering (voorheen bijstandsuitkering) hebben, zij leven langdurig van een zeer laag inkomen.
3. Gepensioneerde allochtone burgers die later (na hun vijftiende levensjaar) in Nederland zijn komen wonen. Zij hebben geen volledige AOW en leven vaak op een minimum inkomen.
4. Mensen met een WIA uitkering. T.g.v. ziekte en/of arbeidsongeschiktheid is het inkomen in de loop van de jaren sterk gedaald.
5. Chronisch zieken. Deze mensen hebben veelal hoge ziektekosten en een relatief laag inkomen waardoor een onbezorgd financieel bestaan niet mogelijk is.
6. Alleenstaande oudere mensen (> 75 jaar). Vaak is er geen mantelzorger en moet zorg worden ingekocht.
7. Mensen die werkloos of ziek worden. De vaste lasten kunnen problematisch worden omdat het huishoudinkomen daalt. Ook kunnen (rest)schulden van huiseigenaren problematisch zijn.
8. Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP-ers). De inkomsten kunnen onzeker zijn omdat het werkaanbod sterk kan fluctueren.

Hoe benader ik hen?

Maar hoe benader ik deze mensen als diaconaal werker? Hoe stel ik het onderwerp financiën aan de orde? Dat begint meestal met een kleine gesloten vraag, mogelijk n.a.v. een veranderde situatie.

1. Kunt u financieel rondkomen?
2. Heeft u vragen of zorgen over uw financiën?
3. Kunt u hulp gebruiken met uw papieren of financiën?
4. Wilt u met iemand spreken over uw geldzaken?

Als mensen positief reageren kunt u voorzichtig doorvragen.

Gebruik dan open vragen. Probeer geen antwoorden te geven, dat komt mogelijk in een volgend gesprek.

1. Welke financiële vraag heeft u?
2. Wat wilt u graag opgelost hebben?
3. Heeft u schulden? Zo ja hoeveel?
4. Hoe is deze vraag ontstaan? Is de vraag nieuw of speelt het al langer?
5. Ligt u wel eens wakker van uw financiële situatie?

6. Heeft u al eerder hulp gevraagd/ontvangen?
7. Aan welke hulp heeft u behoefte?
8. Heeft u al een idee over de oplossing?
9. Hoe kan ik u helpen?
10. Wat verwacht u van mij?

Na dit gesprek is het probleem mogelijk duidelijk en kunt verwijzen of op zoek gaan naar de juiste hulpverlening. Als het probleem niet duidelijk is, zal eerst duidelijkheid moeten ontstaan. Het is in algemene zin verstandig deze gesprekken met twee diaconaal werkers te voeren omdat er vaak sprake is van geringe ervaring. Op deze manier deelt u de lasten.